

DIN RÄTT ATT VARA DU PÅ NÄTET | ÅK 4-6

Känsliga uppgifter och integritet

En introduktion till begreppet integritet; om rätten att själv bestämma med vem och hur man vill dela sin information.

1

"Mina vänner"

Läs texten och fundera på frågorna.

Det har du inte med att göra

Under en lära-känna-varandra-övning fick eleverna i årskurs 2 (8 år) i uppgift att fylla i ett formulär med frågor. Alla barn i klassen deltog, men en elev valde att bara fylla i sitt namn. Eleven tyckte att frågorna handlade om saker som den nya fröken inte behövde känna till.

An illustration of a form with a dashed orange border. It contains two fields: 'Namn' with a horizontal line below it, and 'Foto' with a rectangular box below it.

I slutet av lektionen uppmanades alla elever att berätta för sin bänkgrepp vad de hade skrivit innan de lämnade sina svar till läraren. Eleven som bara hade skrivit sitt namn fick ta hem lappen som läxa, för att kunna lämna den ifyllt dagen efter. Dagen därpå lämnade eleven in lappen med sitt namn och svaret "det har du inte med att göra" på de övriga raderna.

Läs formuläret med frågor som eleverna fick och svara på frågorna.

Mina vänner

Namn: _____

Födelsedag: _____

Telefon: _____

Adress: _____

Syskon: _____

Föräldrar: _____

Husdjur: _____

Skola: _____

Ögonfärg: _____

Hårfärg: _____

Mitt favoritskolämne: _____

Min favoritmat: _____

Min favoritfärg: _____

Mitt favoritgosedjur: _____

När jag blir stor ska jag bli: _____

Jag är kär i: _____

Mina fritidsintressen är: _____

- Varför tror du att en elev valde att inte svara på frågorna?
- Hade du svarat på frågorna tror du? Motivera ditt ställningstagande och prata med en kompis.
- Finns det frågor på lappen som du inte tycker att fröken borde ställa? Vilka och varför?
- Inga andra elever reagerade, varför tror du att det var så?
- De här frågorna svarade eleverna på i klassrummet, hade det varit skillnad om de hade svarat på dem på internet? Förklara hur du tänker.
- Finns det uppgifter som är känsligare att dela med sig av på internet jämfört med i ett klassrum eller kompisar emellan?

2

Vad är integritet?

Gör "Heta-stolen-övningen" tillsammans.

- Ställ era stolar plus en extra tom stol i en ring.
- Lyssna på den som läser påståendena ett i taget.
- Om du håller med om ett påstående sitter du kvar på din plats. Om du inte håller med ställer du dig upp och byter plats.
- Pausa och berätta för varandra hur ni tänker innan ni läser nästa påstående.

- Kom ihåg! Du kan alltid välja att sitta kvar och kan säga "pass" om du inte vill motivera dina ställningstaganden.

Påståenden

1. Jag kan berätta vad jag heter för vem som helst.
2. Jag kan berätta vad jag heter och var jag bor för vem som helst.
3. Jag kan berätta vad jag heter och var jag bor för vem som helst, var som helst.
4. Jag vill gärna att det jag gör på internet förblir privat.
5. Jag berättar för mina föräldrar om jag har struntat i att göra en läxa.
6. Jag berättar gärna för klassen om mitt gosedjur som har ett lite barnsligt namn.
7. Det är okej att mina föräldrar sprider bilder av mig som bebis på internet.
8. Om jag blir känd skulle jag berätta min mest pinsamma hemlighet i en tv-intervju.
9. Om jag fick mycket betalt skulle jag lätt kunna avslöja allt om mig själv.
10. Allt jag gör, skriver och säger på internet kan alla få ta del av.
11. Bara jag får vara med mina kompisar avstår jag gärna från mina hemligheter.
12. Det har hänt att jag har ångrat sånt jag har berättat om mig själv för andra.
13. Jag tänker ofta på min integritet.

3

Sammanfatta

Läs [Svenska akademiens ordböckers förklaringar av ordet integritet](#)¹. Fundera gemensamt kring frågorna.

- När är det enkelt att berätta om sig själv eller dela med sig av hemligheter?
- När vill man inte berätta om sig själv eller dela med sig av hemligheter?
- Tycker alla ungefär likadant? Formulera ett par meningar om det ni tänker lika kring.
- Är integritet något som är viktigt att känna till och samtala om? Förklara hur ni tänker.